

БЕРЕЗОВСЬКА С. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

**ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ВІДПОВІДНО ДО ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА
У 2016 РОЦІ**

Порядок нарахування заробітної плати працівникам, регулюється Кодексом законів про працю (далі — КЗпП), Податковим кодексом України (далі — ПКУ), Законами України: «Про оплату праці», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» тощо та іншими нормативно-правовими актами.

Заробітна плата відповідно до КЗпП в обов'язковому порядку повинна нараховуватися та виплачуватися не рідше два рази на місяць, а також нараховується у залежності від форми оплати праці — погодинної, відрядної, бригадної, за посадовим окладом. Зокрема, при оплаті праці за посадовим окладом порядок нарахування заробітної плати являє собою: 1) працівнику виплачується заробітна плата у розмірі фіксованої суми грошових коштів відповідно до його посадового окладу, який визначається відповідно до законодавства або встановлюється за домовленістю сторін; 2) посадовий оклад зберігається у повному розмірі при відпрацьованні всіх робочих днів місяця; 3) якщо відпрацьована неповна кількість робочих днів, то заробітна плата працівника визначається множенням середньоденного заробітку (посадовий оклад ділиться на кількість робочих днів місяця) на кількість відпрацьованих днів.

Слід відмітити, що на підприємстві, в установі та організації нарахування заробітної плати є однією з дій, яка включається до розрахунку заробітної плати, який являє собою:

1) розрахунок та нарахування: а) заробітної плати згідно штатного розкладу, трудових договорів та таблиця обліку робочого часу з урахуванням роботи у вихідні та святкові дні, у ненормований час, у нічний час тощо, з урахування податкової соціальної пільги відповідно до ПКУ; б) щомісячної індексації заробітної плати, премій, надбавок, компенсацій, пільг, понаднормових, відпускних; в) винагород за договорами цивільно-правового характеру; г) виплат за рахунок фондів соціального страхування (лікарняні, відпустки по вагітності та пологах, путівки, ін.), медичного страхування, страхування життя; д) річного бонусу — «тринадцятої» зарплати, або премії за підсумками року; е) інших нарахувань, передбачених законодавством України та колективним договором; є) заробітної плати при звільненні та скороченні;

2) утримання з заробітної плати: а) відповідно до ПКУ з 01.01.2016 р. податку на доходи фізичних осіб (далі — ПДФО) у розмірі 18 % (до

2016 року ставка ПДФО була 15 %, якщо розмір заробітної плати у календарному місяці не перевищував десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, а якщо перевищував, то — 20 %) і військового збору (далі — ВЗ) у розмірі 1,5 % [1]; до 2016 р. з заробітної плати фізичної особи утримувався ще єдиний соціальний внесок (далі — ЄСВ) відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» у розмірі 3,6 % (загальний розмір; 2,85 % — для інвалідів — фізичних осіб; 6,1 % — політичних діячів, працівників бюджетних установ, ін.; тощо) [2]; б) за виконавчими документами аліментів на утримання неповнолітніх дітей або непрацездатних батьків, суми відшкодування матеріального збитку, ін.; в) за заявами працівників профспілкових внесків, виплат у недержавний пенсійний фонд, ін.; г) згідно з правилами компанії — перевищення лімітів по мобільних телефонах, позики, перевищення добових тощо.; д) ін.;

3) нарахування на розмір заробітної плати, усіх інших заохочувальних, компенсаційних та інших виплат ЄСВ, який сплачується роботодавцем за власний рахунок у розмірі 22 % з 2016 р. (для виплат інвалідів — 8,41 % тощо); до 2016 р. ставка ЄСВ складала від 33,2 % до 49,7 % залежно від класу професійного ризику виробництва або відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [2]. ЄСВ — консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі [2].

Наведемо приклад розрахунку заробітної плати без застосування податкової соціальної пільги та індексації (станом на 2016 р.). Наприклад, у бюджетній установі встановлено наступні строки виплати заробітної плати: 15-го числа — 1-ша частина заробітної плати — аванс за першу половину місяця; 1-го числа наступного місяця — остаточний розрахунок. Відповідно графіку роботи, встановленому в установі, у квітні 2016 р. 21 робочий день. Зарплата за першу половину місяця нараховується за 11 робочих днів з 1-го по 15-те квітня. Заробітна плата працівника відповідно до посадового окладу та з усіма надбавками та іншими виплатами за місяць складає 3200 грн. Розмір нарахованого авансу буде складати: $3200,00 \text{ грн} : 21 \text{ день} \times 11 \text{ днів} = 1676,19 \text{ грн}$. Зазвичай, сума авансу округлюється до цілих — 1676,00 грн.

Спочатку здійснимо розрахунок обов'язкових платежів (грн) стосовно:

1) 1-ї частини заробітної плати (1676,00): а) утримання з заробітної плати: ПДФО $= 1676,00 \times 18 \% : 100 \% = 301,68$; ВЗ $= 1676,00 \times 1,5 \% : 100 \% = 25,14$. Всього сума платежів $: 301,68 + 25,14 = 326,82$; б) нарахування на заробітну плату (утримання за рахунок установи): ЄСВ $= 1676,00 \times 22 \% : 100 \% = 368,72$;

2) 2-ї частини заробітної плати (1524,00 грн — 3200,00—1679,00);
а) утримання з заробітної плати: ПДФО = $1524,00 \times 0,18 = 274,32$;
ВЗ = $1524,00 \times 0,015 = 22,86$. Всього сума платежів: $274,32 + 22,86 = 297,18$;
б) утримання за рахунок установи: ЄСВ = $1524,00 \times 0,22 = 335,28$.

Отже: 1) сума утримань за місяць з заробітної плати складає: ПДФО = $301,68 + 274,32 = 576,00$ грн, ВЗ = $25,14 + 22,86 = 48,00$, всього: $326,82 + 297,18 = 624,00$; 2) сума сплаченого ЄСВ за місяць установою складас $368,72 + 335,28 = 704,00$ грн; 3) сума заробітної плати до виплати (чиста): 1 ч.: 1349,18 грн ($1676,00 - 326,82$); 2 ч.: 1226,82 ($1524,00 - 297,18$); всього за місяць: 2576,00 грн.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]: – // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. – [Електронний ресурс]: – // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

БОДНАРУК Ю. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ПОДАТКОМ ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ

В черговий раз законодавець в кінці року, напередодні новорічного свята, вніс кардинальні зміни до Податкового кодексу України. Йдеться про Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» № 909-VIII від 24.12.15. Суттєвих змін серед іншого зазнало майнове оподаткування в частині транспортного податку.

В цілому, головним нововведенням стосовно оподаткування легкових автомобілів, безумовно стало нове визначення об'єкту оподаткування. Віднині, транспортний податок справляється з легкових автомобілів з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Головний недолік, за який критикували цей податок в минулому році, а саме його несправедливість, — усунуто. Транспортний податок